

Pressiteade

Luxembourg, 28. juuli 2020

ELi audiitorid kontrollisid rändajate tagasisaatmist ja tagasivõtmist kolmandatesse riikidesse

Vähem kui 40% ebaseaduslikest rändajatest, kellele on antud korraldus EList lahkuda, pöörduvad tegelikult tagasi oma päritoluriiki või kolmandasse riiki. Euroopa Kontrollikoda on asunud auditeerima ELi koostööd kolmandate riikidega ebaseaduslike rändajate tagasivõtmise valdkonnas. Audiitorid hindavad, kas Euroopa Komisjoni poolt pärast 2015. aastat võetud meetmed on parandanud koostööd prioriteetsete kolmandate riikidega.

Alates 2008. aastast antakse igal aastal keskmiselt poolele miljonile välismaalasele korraldus EList lahkuda, kuna nad on ELi sisenenud või viibivad seal ebaseaduslikult. Siiski pöördub ainult 38% neist tagasi oma päritoluriiki või riiki, kust nad ELi reisisid. Tagasisaatmiste puhul, mille sihtriik on väljaspool Euroopat, on see keskmine näitaja veel madalam – alla 30%. Tagasipöördumiste väikese arvu üks põhjuseid on audiitorite sõnul raskused koostöö tegemisel rändajate päritoluriikidega.

„Rände haldamine parimal võimalikul viisil on ELi ja selle liikmesriikide jaoks pakiline küsimus,“ ütles auditit juhtiv kontrollikoja liige Leo Brincat. „ELi välisaudiitoritena oleme hiljuti teinud mitu auditit varjupaigamenetluste ja rändajate ümberpaigutamise kohta ELis. Nüüd uurime põhjalikumalt nende tagasisaatmist ja tagasivõtmist kolmandatesse riikidesse.“

2015. aastal avaldas komisjon ELi tagasisaatmisalase tegevuskava, milles tunnistas, et tõhus tagasisaatmissüsteem eeldab suhetes kolmandate riikidega ebaseaduslike rändajate tagasivõtmise esiplaanile seadmist. 2016. aastal võttis komisjon kasutusele rändealase partnerluse raamistiku, et soodustada koostööd teatavate prioriteetsete päritolu- ja transiidiriikidega, sealhulgas viisapoliitika, arenguabi ja diplomaatilise koostöö kaudu. 2017. aastal käivitas komisjon uuendatud tagasisaatmisalase tegevuskava koos soovitustega selle kohta, kuidas tõhustada tagasivõtmist kolmandatesse riikidesse.

Tagasivõtukohustuste täitmise hõlbustamiseks on EL sõlminud kolmandate riikidega 18 õiguslikult siduvat tagasivõtulepingut. Kolmandad riigid ei pruugi siiski soovida läbirääkimisi

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja auditituvustuse põhisõnumid. Dokument ise on inglise keeles tervikuna kättesaadav aadressil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

pidada, peamiselt sisepoliitiliste kaalutluste tõttu, kuna need lepingud võivad põhjustada üldsuse vaenulikkust. Seetõttu on komisjon alates 2016. aastast keskendunud nendega praktilise koostöö arendamisele ning kehtestanud mitu õiguslikult mittesiduvat tagasisaatmise ja tagasivõtmise korraldust, mida on kritiseeritud demokraatliku ja juriidilise vastutuse seisukohast.

Audiitorite eesmärk on hinnata ELi edusamme alates 2015. aastast ebaseaduslike rändajate kolmandatesse riikidesse tagasivõtmise raamistiku väljatöötamisel ning seda, kas raamistikku on prioriteetsete kolmandate riikide puhul tõhusalt rakendatud. Nad uurivad ELi tagasivõtulepingute ja -korralduste üle peetavate läbirääkimiste protsessi, prioriteetsete riikide kindlakstegemist, komisjoni toetust ja stiimuleid kolmandatele riikidele tagasivõtulase koostöö parandamiseks ning parimate tavade jagamist.

Praegu puudub selge ülevaade ELi rahalistest vahenditest koostööks kolmandate riikidega rändajate tagasivõtmise alal. Sellest hoolimata on audiitorid kindlaks teinud ligikaudu 60 ebaseaduslike rändajate tagasivõtmise ja taasintegreerimisega seotud projekti kogusummas 641 miljonit eurot. Nad keskenduvad tagasivõtmisalasele koostööle 10 päritoluriigiga, kus on kõige rohkem tagasipöördumata ebaseaduslikke rändajaid (välja arvatud Süüria), ning hindavad ka ebaseaduslike rändajate tagasivõtmise ja taasintegreerimisega seotud 20 ELi projekti tulemuslikkust nendes riikides.

Toimetajatele

„Tagasisaatmine“ on protsess, mille käigus kolmanda riigi kodanik pöördub vabatahtlikult või täitemeetmete kaudu tagasi oma päritolu- või transiidiriiki või enda valitud kolmandasse riiki, kes ta vastu võtab. Oma riigi kodanike tagasivõtmine on rahvusvahelisest õigusest tulenev kohustus. Tagasivõtmisalane koostöö on lahutamatu osa ELi poliitilisest dialoogist kolmandate riikidega: komisjon, Euroopa välis teenistus ja liikmesriigid tegelevad sellega spetsiaalsete koostööraamistike kaudu kolmandate riikidega. ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel sõlmitud Cotonou leping ja muud ELi lepingud kolmandate riikidega sisaldavad kohustust võtta liikmesriigi taotlusel ja ilma täiendavate formaalsusteta vastu kõik oma tagasisaadetud kodanikud, kes viibivad ELi territooriumil ebaseaduslikult. Nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu on kutsunud üles suurendama ebaseaduslike rändajate tagasisaatmise ja tagasivõtmise tõhusust ja tulemuslikkust.

Täna avaldavad audiitorid auditituvastuse „Sisserändajate tagasisaatmise poliitika – koostöö kolmandate riikidega tagasivõtmise valdkonnas“. Auditituvastused annavad teavet poolelioleva auditiülesande kohta ja on mõeldud teabeallikaks auditeeritavast poliitikast või programmidest huvitatutele. Auditituvastus on tervikuna kättesaadav inglise keeles aadressil www.eca.europa.eu. Aruanne on kavas avaldada 2021. aasta suvel.

Viimastel aastatel on kontrollikoda avaldanud mitu aruannet rändeküsimuste kohta, nagu [rände haldamine Kreekas ja Itaalias](#), [piirikontroll](#), [ELi Aafrika usaldusfond](#), [Türgi pagulasrahastu](#), [rände esmase vastuvõtu keskused](#) ja [välisränne](#). Teave meetmete kohta, mida Euroopa Kontrollikoda on võtnud seoses COVID-19 pandeemiaga, on esitatud [siin](#).

Auditituvastuse pressikontakt

Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu Tel: (+352) 4398 45510 / Mobiil: (+352) 621 552 224

